

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoCsp/43/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8219201042
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8219201042.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Evy Šofrankovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený: Advokátska kancelária Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739 proti žalovanému: T. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX/XX, XXX XX G., o zaplatenie 261,- Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 2Csp/26/2019 -98 zo dňa 15.11.2019, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Stranám sporu nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že I. žalobu zamietol a II. žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 497 zák. č. 513/1992 Zb. Obchodného zákonníka; § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 524 a nasl., § 565 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“); § 2 ods.1, § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení iných zákonov (ďalej len „ZoB“).

3. V odôvodnení okrem iného uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané a nesporné, že medzi pôvodným veriteľom Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalovaným ako dlžníkom bola uzatvorená Zmluva o Kreditnej karte č.XXXXXXXXXX zo dňa 14.01.2016, na základe ktorej poskytol žalovanému úver s úverovým rámcom vo výške 300,- Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v rovnakých 12 splátkach pri výške minimálnej splátky 15,- Eur mesačne. Uzatvorenú úverovú zmluvu považoval za zmluvu spotrebiteľskú podľa ustanovení § 52 OZ.

4. Súd prvej inštancie zisťoval, či v konaní je daná aktívna vecná legitímácia na strane žalobcu. Uviedol, že žalobca predložil list zo dňa 11.09.2016, ktorým banka oznámila žalovanému, že ku dňu 21.09.2016 znižuje celkový úverový rámec na nulu z dôvodu, že žalovaný bol dlhodobo v omeškaní so splácaním pohľadávky banky zo Zmluvy. Podľa vyjadrenia žalobcu ide o vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Žalobca tiež predložil výzvu zo dňa 17.10.2016, ktorou banka oznámila žalovanému že ku dňu 30.09.2016 je žalovaný v omeškaní so splácaním pohľadávky vo výške 330,56 Eur a zároveň ho vyzvala k úhrade tejto sumy v lehote 15 dní od doručenia výzvy. Súd prvej inštancie zdôraznil význam výzvy, ktorá je základným predpokladom pre postúpenie bankovej pohľadávky a musí predchádzať postúpeniu aspoň 90 dní. Ani k jednej z uvedených písomností žalobca nepredložil žiaden dôkaz o tom,

že písomnosť bola žalovanému doručená, resp. dôkaz o tom, že sa dostala alebo mohla dostať do dispozičnej sféry žalovaného. Súd prvej inštancie poukazuje na § 92 ods. 8 zákona o bankách mal za to, že banka musí preukázateľne písomne vyzvať dlžníka na plnenie splatného dlhu 90 dní pred postúpením pohľadávky. Je nepochybné, že žalobca hodnoverne nepreukázal, že jeho právny predchodca pred postúpením pohľadávky konal tak, ako mu ukladá zákon o bankách v § 92 ods. 8.

5. Uvedené konštatovanie oprel o právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7Cdo/26/2017 zo dňa 28. marca 2018, v ktorom judikoval: Podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy vecí podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ).

6. Zareagoval aj na argumenty žalobcu uvedené vo vyjadrení, v ktorom poukázal na rozhodovaciu činnosť iných súdov (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 210/01 zo dňa 11.06.2003, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/387/2015 zo dňa 04.05.2016, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/564/2015 zo dňa 30.11.2015, etc.). V nadväznosti na uvedené súd prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade nebolo významné, či žalovanému bolo oznámené postúpenie pohľadávky, z čoho žalobca aj s poukazom na rozhodovaciu činnosť týchto súdov odvodzoval svoju aktívnu vecnú legitímáciu. Navyše ani v tomto smere žalobca nepreukázal, aby oznámenie o postúpení pohľadávky bolo žalovanému doručené alebo zaslané na poštovú prepravu, resp. zaslané do jeho dispozičnej sféry. V tomto ohľade súd prvej inštancie skúmal, či banka dodržala postup podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, čo nie je len otázkou, či banka dodržala bankové tajomstvo, ale je aj otázkou, či došlo k dodržaniu zákonného postupu k tomu, aby banka mohla postúpiť pohľadávku tretiemu subjektu. Ak žalobca argumentoval aj uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/223/2015 zo dňa 16.03.2016, k tomu súd prvej inštancie uviedol, že druhá veta citovaného zákonného ustanovenia ustanovuje výnimku z prípadu, keď banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť právo podľa prvej vety tohto ustanovenia, a to, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Súd prvej inštancie zastával názor, že banka je vždy povinná vyzvať dlžníka k úhrade svojho záväzku a pri splnení ďalších zákonných podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách môže postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu. Toto právo však nemôže uplatniť, ak pred postúpením pohľadávky klient uhradí celý záväzok vrátane príslušenstva, môže ho však uplatniť aj napriek tomu, teda napriek tomu, že klient uhradil celý záväzok, ale súčet všetkých jeho omeškaní so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Uvedený názor súdu je podporovaný aj neskorším rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, ktoré žalobca vo svojom vyjadrení nespomínal, a teda už citovaným rozhodnutím sp. zn. 7Cdo/26/2017 zo dňa 28. marca 2018, podľa ktorého § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách zakotvuje podmienky, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu. Ak tieto podmienky uvedené vo vete prvej citovaného zákonného ustanovenia (vrátane doručenia, resp. dôjdenia výzvy do dispozičnej sféry klienta) nie sú splnené, k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané).

7. Vychádzajúc z uvedeného žalobca nepreukázal splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách zo strany jeho právneho predchodcu pred postúpením pohľadávky (dôjdenie výzvy banky do dispozičnej sféry žalovaného), čo znamená, že nepreukázal, že sa platne stal veriteľom uplatnenej pohľadávky voči žalovanému, a teda nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu na jej uplatňovanie. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie žalobu zamietol.

8. Vzhľadom na uvedené sa súd prvej inštancie už nezaoberal samotným nárokom uplatneným v podanej žalobe. Rovnako sa už nezaoberal ani otázkou, či vôbec právny predchodca riadne vyhlásil mimoriadnu splatnosť povoleného prečerpania, keďže nepreukázal, aby sa písomnosť zo dňa 11.09.2016 dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Táto skutočnosť však nemení nič na vyslovenom právnom názore súdu, pretože ak by aj došlo k riadnemu zosplatneniu úveru, žalobca nepreukázal splnenie podmienok ohľadom výzvy banky.

9. Výrok o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil podľa ust. § 255 CSP. Úspešnému žalovanému by patril nárok na náhradu trov konania, avšak si žiadne trovy neuplatnil a z obsahu spisu mu ani žiadne trovy nevyplynuli, a preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

10. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP. Namietal, že v konaní nebolo nariadené pojednávanie, hoci na to neboli splnené podmienky v zmysle § 297 CSP. Žalobca tak nemal reálnu možnosť sa vyjadriť k otázke aktívnej legitímácie, ktorú súd v hodnotil ako spornú. Uvedeným konaním súdu došlo k porušeniu procesných práv žalobcu. V konaní bolo celkom nesporne preukázané, že pred postúpením pohľadávky postupca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB ukladá, a teda nedošlo k porušeniu bankového tajomstva. Bolo preukázané, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň bolo preukázané, že žalovaný bol postupcom opakovane vyzvaný na úhradu omeškaných splátok, pričom doručenie tejto výzvy žalovaný v konaní žiadnym spôsobom nepoprel. V sporovom konaní súd nevykonáva dôkazy na preukázanie nesporných skutkových tvrdení. Keďže tieto skutkové tvrdenia neboli stranou popreté, v zmysle ust. 151 ods. 1 CSP ich je potrebné považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia. Splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 ZoB žalobca v konaní preukázal predloženým oznámením o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok. Skúmanie splnenia podmienok v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB v konaní nebolo potrebné, keďže zmluvné strany si vzájomné práva a povinnosti upravili v súdenom prípade odchylné od ust. 92 ods. 8 ZoB. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že odvolací súd žalobe vyhovie, alternatívne zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 55,14 Eur.

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli odvolacieho súdu a na jeho webovej stránke dňa 25.8.2021 a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

12. Odvolací súd uznesením č.k. 5CoCsp/25/2020 -128 zo dňa 23.06.2020 vrátil vec súdu prvej inštancie na postup podľa § 224 CSP. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 2Csp/26/2019 -130 zo dňa 17.08.2020 opravil v Zápisnici o verejnom vyhlásení rozsudku č. k. 2Csp/26/2019 -96 zo dňa 19.11.2019 dátum jej vyhotovenia, ktorý je totožný s dátumom verejného vyhlásenia rozsudku, t.j. 15.11.2019. Vec opätovne predložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie.

13. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietanými nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II. ÚS 78/05).

14. Odvolací súd sa najprv vypořiadal s odvolacou námietkou žalobcu, že v dôsledku nenariadenia pojednávania vo veci, súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Podľa ust. § 177 ods. 1, 2 CSP súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariaďovať a) ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 2.000,- Eur, b) strany s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia, c) to ustanovuje tento zákon.

16. Podľa ust. § 297 CSP súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariaďovať, ak a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa, b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,- Eur.

17. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že súd prvej inštancie na prejednanie veci nenariadil pojednávanie, ale došlo k verejnému vyhláseniu predmetného rozsudku dňa 15.11.2019, ktoré bolo vopred oznámené vyvesením na úradnej tabuli a webovej stránke súdu prvej inštancie.

18. Ustanovenie § 297 CSP zakotvuje výnimku zo zásady ústnosti v spotrebiteľských sporoch a upravuje procesné situácie, v ktorých nie je potrebné nariadiť pojednávanie. Formulácia ust. § 297 písm. b) CSP korešponduje s § 177 ods. 2 písm. a) CSP, pričom ich spoločnými znakmi sú jednoduché právne posúdenie veci, nespornosť skutkových tvrdení strán a bagateľný cenový rozdiel s rozdielnou výškou. Cieľom prvých dvoch znakov je, aby pojednávanie nebolo potrebné nariadovať v zásade v takých sporoch, kde nie je potrebné dokazovanie a nie je nevyhnutné ústne pred súdom prejednávať argumenty strán, týkajúce sa právneho posúdenia veci.

19. Posúdiac predmetnú vec podľa vyššie citovaných procesných ustanovení odvolací súd zhodne s prvoinštančným dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky, aby v predmetnom spotrebiteľskom spore nebolo nevyhnutné na prejednanie sporu nariadiť pojednávanie. Keďže žalovaný nevyužil možnosť vo veci sa vyjadriť, v dôsledku čoho skutkové tvrdenia žalobcu obsiahnuté v žalobe nerozporoval, je potrebné uzavrieť, že skutkové tvrdenia strán neboli sporné. Zároveň bola splnená i ďalšia podmienka, že išlo o otázky jednoduchého právneho posúdenia veci, keďže išlo len o plnenie z bežnej spotrebiteľskej zmluvy, včítane posúdenia, či postúpenie bankovej pohľadávky je alebo nie je v súlade so zákonom, pričom nejde o posúdenie ojedinelé, ale hromadne sa opakujúce za obdobných zmluvných podmienok. To, že hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje zákonný limit 1.000 eur, keďže istina v danom prípade predstavuje sumu 261,- Eur, je úplne nesporné.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky, aby súd prvej inštancie postupoval podľa procesného ust. § 297 písm. b) CSP a vo veci nenariadil pojednávanie, pričom realizoval verejné vyhlásenie rozsudku. Takýto postup súdu nemožno hodnotiť ako nesprávny, nedošlo ním k odňatiu procesných práv stranám, ani k porušeniu práva na spravodlivý proces. Táto odvolacia námietka žalobcu preto neobstojí.

21. V prejednáwanej veci pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby nie je právne významné tvrdenie žalobcu, podľa ktorého súd prvej inštancie vzhľadom na to, že žalovaný počas konania nepoprel žiadne zo skutkových tvrdení žalobcu o tom, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň bol pred postúpením opakovaným vyzvaný k úhrade omeškaných splátok úveru, mal tieto skutkové tvrdenia považovať za nesporné a z týchto tvrdení vychádzať, pretože neexistovali žiadne pochybnosti o ich pravdivosti.

22. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na § 295 CSP podľa ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhoval, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

23. Jedným zo základných nosných princípov rekonštrukcie civilného procesného práva je princíp procesnej zodpovednosti strán sporu. Podľa všeobecných ustanovení o konaní sa súd prísne spravuje dispozičným princípom, čo sa ďalej odzrkadľuje v princípe formálnej pravdy. Najprísnejšou sankciou za pasivitu strán v konaní, najmä za neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena, je strata sporu. Takéto nastavenie civilného procesu je však len veľmi ťažko zlučiteľné s jeho sociálnou funkciou v sporoch s ochranou slabšej strany. Ustanovenie § 295 CSP predstavuje jedno z kľúčových ustanovení prelamujúce dispozičný princíp v civilnom procese s cieľom poskytnúť spotrebiteľovi čo najväčšiu mieru ochrany jeho práv garantovaných hmotným právom.

24. Systém ochrany zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah. Vzhľadom na toto znevýhodnené postavenie článok 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora EÚ, ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce smernica 93/13/EHS dosiahnuť, SDEÚ viackrát zdôraznil,

že tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy. V tejto súvislosti Súdny dvor EÚ rozhodol, že vnútroštátny súd musí ex offo nariadiť vykonávanie dôkazov s cieľom zistiť, či ustanovenie nachádzajúce sa v zmluve, ktorá bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, patrí do pôsobnosti smernice a v prípade, že to tak je, posúdiť ex offo prípadnú nekalú povahu tohto ustanovenia. Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením.

25. Z dôvodu existujúceho nebezpečenstva, že priemerne obozretný spotrebiteľ to nedokáže, je práve zo strany súdneho dvora judikovaná nevyhnutnosť ex offo súdnej kontroly. Je síce pravdou, že SD EÚ zvýšil nároky na spotrebiteľov a na ich aktivitu (porov. rozsudok C-34/13 Kušionová), ale vo vzťahu k tomu, aby sa snažili a urobili viac pre to, aby sa vec dostala pred súd. Pokiaľ však už má vec sudca tzv. „na stole“ a preskúmava vec, tak podľa názoru odvolacieho súdu je povinný ex offo reagovať na nečestné konanie veriteľa a nečestné zmluvné podmienky a naplniť tak článok 6 Smernice Rady 93/13/EHS.

26. Vykonávanie dôkazov aj bez návrhu by malo smerovať nielen k posúdeniu neprijateľnosti tých ustanovení spotrebiteľskej zmluvy alebo iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, na ktorých je založený nárok tvrdený v žalobe, ale malo by smerovať k posúdeniu všetkých okolností súvisiacich s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej spotrebiteľská zmluva závisí (porovnaj č. 4 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS).

27. Z citovanej judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že v spotrebiteľských sporoch je relativizovaná nielen dôkazná povinnosť spotrebiteľa, ale aj jeho povinnosť tvrdenia. Vnútroštátny súd totiž musí prihliadnuť na nekalú povahu spotrebiteľskej zmluvy aj bez návrhu spotrebiteľa. Tak ako súd prvej inštancie, ktorý ex offo prihliadol na splnenie zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky, bez toho, aby musel žalovaný namietat' predmetnú skutočnosť ako spornú.

28. Pri posúdení účinnosti postúpenia pohľadávky z pôvodného veriteľa (banky) na žalobcu (nebankový subjekt) a teda pri posúdení danosti aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, je potrebné v prvom rade zohľadniť jednako špecifický charakter zmluvných subjektov zmluvy o úvere na základe ktorej bola vzniknutá pohľadávka predmetom postúpenia a jednako potrebné zohľadniť aj špecifický charakter zmluvných subjektov zmluvy o postúpení pohľadávky. Jednotiacim znakom týchto dvoch vzťahov je, že ich subjektom bola v oboch prípadoch banka, t. j. subjekt ktorý poskytuje úvery na základe bankovej licencie, takže v danom prípade došlo k postúpeniu pohľadávky banky, ktorá mala v úverovom vzťahu voči žalovanému dominantnejšie postavenie a žalovaný v postavení spotrebiteľa mal v tomto vzťahu postavenie výrazne slabšej strany, ktoré musí byť vyvážené poskytnutím zvýšenej ochrany jeho práv aj z hľadiska zvýšenej kontroly splnenia všetkých zákonne deklarovateľných predpokladov na postúpenie takejto špecifickej, z nerovného vzťahu vznikajúcej pohľadávky (bankovej pohľadávky) prihliadnúc súčasne aj na to, že banka týmto svojim úkonom (postúpením pohľadávky) dostala žalovaného (spotrebiteľa) do právneho vzťahu s iným subjektom (s postupníkom), ktorého výber žalovaný nemal možnosť ovplyvniť, keďže v zmysle Občianskeho zákonníka na postúpenie pohľadávky inému subjektu nie je potrebný súhlas dlžníka (t.j. v danom prípade žalovaného).

29. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

30. Vo vzťahu k podmienkam platnosti postúpenia bankovej pohľadávky súd prvej inštancie správne poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR, konkrétne rozhodnutia sp. zn. 7Cdo/26/2017 zo dňa 28. marca 2018. Najvyšší súd v týchto rozhodnutiach interpretoval ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB ako zákonné podmienky pre postúpenie pohľadávky banky.

31. Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky môže byť považované za zákonný predpoklad z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá kontrola je osobitne dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu.

32. Ustanovením § 92 ods. 8 ZoB sa sledovalo sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu („Toto právo banka nemá, ak klient uhradil omeškaný peňažný záväzok ešte pred postúpením pohľadávky...“). Zákonné podmienky akými sú napr. postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, 90 dňová lehota nepodporuje záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva.

33. Citované ustanovenie § 92 ods. ods. 8 ZoB neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ako to naznačuje žalobca v odvolaní, ale stanovuje podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, ide teda o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky (§ 524 a nasl.). Tomu nasvedčuje jednak znenie citovaného ustanovenia („...môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku... postúpiť“), ako aj jeho zaradenie do časti zákona o bankách, ktorej nadpis znie „Ochrana klientov a bankové tajomstvo“. Účelom tohto ustanovenia teda nie je len ochrana bankového tajomstva, ale aj ochrana klientov banky. Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť svoju pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a contrario znamená, že ak podmienky uvedené v tomto ustanovení splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže.

34. Pre platnosť zmluvy ako právneho úkonu je právne významný moment, kedy tento právny úkon bol urobený. Ak zmluva o postúpení pohľadávok v čase jej uzatvárania nespĺňala náležitosti vyžadované ustanovením § 92 ods. 8 ZoB, išlo o neplatný právny úkon odporujúci zákonu. Neplatnosť podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je neplatnosťou absolútnou, čo znamená, že právny úkon takouto absolútnou neplatnosťou postihnutý nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému.

35. Z obsahu spisu a napokon i z obsahu samotného odvolania je zrejmé, že postupca nepostupoval v súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB. Žalobca síce predložil list výzvu zo dňa 17.10.2016, ktorou oznámil žalovanému, že je v omeškaní so splácaním pohľadávky a zároveň ho vyzval na úhradu dlžnej sumy, avšak jej zaslanie, ani doručenie žalovanému v spise nie preukázané. Tým, že banka vyššie uvedenú listinu dlžníkovi nezaslala, resp. táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná, neposkytla mu dostatočný priestor na vykonanie krokov voči „svojej“ banke za účelom zotrvania s ňou vo vzťahu. Keďže na žalobcu nebola platne postúpená pohľadávka uplatňovaná v konaní, súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu zamietol.

36. V zmysle judikatúry súdov vrátane európskeho súdu nie je nevyhnutné, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.5.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-NI; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku zo dňa 19.02.1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23.06.2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

37. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil pretože správne rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

38. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaný bol úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľne trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom

prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

39. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (ust. § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).